

Югозападен университет „Неофит Рилски” – Благоевград

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.и.н. Любомир Георгиев Огнянов, член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”, обявен от ЮЗУ в „Държавен вестник”, бр. 19/2010 г.

относно: научната и професионално-академичната дейност и продукцията на участниците в конкурса

Конкурсът за доцент по 05.03.06 – история на България /нова и най-нова българска история/ е обявен в „Държавен вестник” на 9 март 2010 г. по тогава действащия Закон за научните степени и научните звания. Съгласно параграф 9а, т.4 от преходните и заключителни разпоредби на новия Закон за развитието на академичния състав в Република България конкурсът се довършва по реда на новия закон без публикуване на ново обявление в „Държавен вестник”.

В конкурса участват двама кандидати – гл.ас. д-р Милена Иванова Ангелова и гл.ас. д-р Стефан Иванов Дечев. И двамата са главни асистенти към катедра „Българска история и архивистика” при Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Н. Рилски” – Благоевград.

Ще дам своята оценка за научноизследователската и педагогическата дейност на двамата кандидати по азбучен ред.

Кандидат №1 – гл.ас. д-р Милена Иванова Ангелова

Списъкът на публикациите на гл.ас. д-р Милена Ангелова, представен от кандидатката, включва 37 заглавия: 2 монографии /едната е по темата на дисертацията/, 27 статии /5 от тях са по темата на дисертационния труд/, 5 съставителства и 3 рецензии.

Основна за конкурса е монографията ѝ „Не/споделената памет на късния социализъм. Движението „Народната памет разказва” /1983-1989/, Изд. „Семарш”, София, 2010, 195 стр. В нея авторката разкрива политиките на паметта през социализма, като акцентува на възникването и разгръщането на движението „Народната памет разказва”. На основата на богат фактологически материал тя изяснява целите, тематичните направления и институционния обхват на това национално движение. Много ярки примери са приведени за участието на учениците,

младежите, жените, профсъюзните и партийните организации, на архивите и музеите в Благоевградски окръг в развитието на мемоарната кампания през 1983-1989 г. Изследването на движението „Народната памет разказва” е дало възможност на д-р Милена Ангелова да направи редица верни обобщения и изводи относно някои от символните форми на социалистическото общество, за колективната и историческата памет на това общество, за партийния и държавния контрол над паметта през годините на социализма.

На движението „Народната памет разказва” са посветени още 5 статии на участничката в конкурса с № № 8, 12, 13, 14 и 15 от списъка на публикациите ѝ.

Втората монография на гл.ас. д-р Милена Ангелова е озаглавена:”Образцово село”. Модернизационният проект за селото в България /1937-1944/”, Университетско издателство „Неофит Рилски”- Благоевград, 256 стр. Няма да се спирам на този научен труд, тъй като той е защитен като докторска дисертация през 2004 г. Части от дисертацията са публикувани и като отделни статии /№ № 20, 23, 32, 34 и 35/. Не мога обаче да не отбележа факта, че с тези разработки М. Ангелова прави безспорен научен принос в българската историография по темата за миналото на българското село и опитите за неговата модернизация през втората половина на 30-те и първата половина на 40-те години на XX век.

Третата група проблеми, които са предмет на изследване от гл. ас. д-р М. Ангелова, се отнася до социалната история на България. Тук бих посочил статиите за обществените организации в здравеопазването до 1944 г., борбата с маларията през 20-те – 30-те години на XX век, първата експериментална практика за настаняване в приемни семейства през 1937-1938г., борбата против туберкулозата през XX век, инициативите на Рокфелеровата фондация и Американската блискоизточна фондация в България в полето на социалната работа.

Принос в краеведческите изследвания се прави със статиите под № № 17, 18, 26, 27, 30, 33 и 36.

Научен интерес предизвикват и статиите ѝ за студентските летни лагери в България между двете световни войни, за жената, рекламата и женския печат през 1939-1944 г. и за Македоно-Одринското дружество в Горна Джумая през 1934-1952 г.

Гл. ас. д-р М. Ангелова има участие в 4 научни проекта на ЮЗУ, в 4 национални и 5 международни проекта.

През последните 5 години е участвала в 5 национални и 7 международни научни форума. Ежегодно се включва в международните кръгли маси по балканистични изследвания.

Била е на специализации в Свободния университет в Берлин /2003 г./, Университета в Грац, Австрия /2004 г./ и Виенския университет /2004 и 2007 г./

Носител е на австрийската награда „Михаел Митерауер“ за млади учени в областта на социалната история, категория – чуждестранни учени.

Посочила е 12 цитирания на свои публикации: 9 – в научни трудове, и 3 – в рецензии.

Главен асистент в ЮЗУ е от 2004 г. Провеждала е семинарни занятия по Нова и най-нова българска история и Увод в етнологията. Водила е курсове по Нова българска история, История на местното самоуправление, История на комуникациите, Историческа антропология, Европейски семейни модели, Политики на паметта през епохата на социализма /1944-1989/.

Била е гост-лектор в Университета „Карл Францес“ – Грац /Австрия/.

През периода 2006-2010 г. е била научен ръководител на 4 дипломанти.

Научноизследователската и педагогическата дейност на гл. ас. д-р Милена Ангелова показва, че тя отговаря на всички законови изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Кандидат №2 – гл.ас. д-р Стефан Иванов Дечев

Броят на публикациите, представени от кандидата, е 41 /3 от тях са добавени с второто заявление за участие в конкурса на 23.03.2011 г./. Диференциацията на тези публикации, която е направил сам гл. ас. д-р Стефан Дечев, не дава ясна представа колко от тях са монографии, колко са студии, статии и т.н. Той въвежда неясното определение „монографични трудове с хабилитационен характер“, към които е отнесъл 18 работи /15- от основния списък, и 3 – от допълнителния/.

По моя преценка научните публикации на кандидата могат да се систематизират по следния начин: 1 монография, 23 студии и статии, 1 учебно помагало, 3 научни съобщения, 3 рецензии и 4 научни интервюта. Седем от посочените в списъка студии и статии са по темата на дисертацията.

Монографичният труд на гл. ас. д-р Стефан Дечев е със заглавие: „Who are Our Ancestors? Race, Science and Politics in Bulgaria 1879-1912“ и е издаден в Саарбрюкен

през 2010 г. на английски език. В превод на български език заглавието на книгата е: „Кои са нашите предци? Раса, наука и политика в България 1879-1912”.

Трудно е в едно кратко становище е да се оценят приносните моменти този монографичен труд в българската историческа наука, но за чуждестранния читател книгата дава интересна авторова представа за произхода и мястото на нашите „предци” в историческата развитие на българската държава според достиженията на българската наука и публичната сфера в края на 19-и и началото на 20-и век.

В сборника от студии и статии „В търсене на българското. Мрежи на националната интимност /19-21 век/”, издаден от Института за изследване на изкуствата през 2010 година, са включени 4 студии на гл. ас. д-р Стефан Дечев. Съставител и научен редактор на сборника е авторът на тези 4 студии, които засягат взаимовръзката между националната държава, националната идентичност и символите на всекидневието, създаването на българската национална носия, отношението към хомосексуализма в България през 80-те и 90-те години на 19 век и раждането на националния символ „шопска салата”. Общият обем на тези 4 студии е около 340 страници, като едната от тях /за облеклото/ е в съавторство с Николай Вуков. Въпросните студии са плод на задълбочено изследователско дирене и изясняват редица важни аспекти от всекидневния живот на българите през един дълъг исторически период /19-21 век/.

Другият сборник от студии и статии по нова българска история на гл. ас. д-р Стефан Дечев е озаглавен: „Политика, пол, култура”. Издаден е от ИК „КОТА” – Стара Загора през 2010 г. в обем от 304 страници. В него всичките 7 статии са на Ст. Дечев. Засягат различни проблеми на следосвобожденска България /80-те и 90-те години на 19 век/ - ролята на общественото мнение, печата и комуникациите в политическия живот на страната, присъствието на „народа” в печата и политиката, мястото на мъжествеността и дуела в българската политика, юбилейните чествания в България през 1880 - 1890 г., състоянието на публичната сфера в края на века, адаптирането на европейски ценности в българското общество и др.

На темата за Стамболов и стамболовизма в българската историография от края на 40-те до края на 80-те години на 20-и век Ст. Дечев е посветил две големи студии. В тях той прави критичен анализ на историографията за стамболовизма през периода на комунистическото управление в България.

В учебното помагало за студенти „Мъжественост и политика в България /1879-1944/” /С., 2005/ гл. ас. д-р Стефан Дечев прави описание на курса и разкрива неговото съдържание. Приложил е учебната програма на курса /лекции и семинарни занятия/ и е публикувал съчиненията на 31 автори. Между тях е и негова студия по темата. Опитът от преподаването на тази учебна дисциплина в България той споделя в две свои статии на английски език.

Участникът в конкурса е посочил 13 цитирания на свои публикации в печатни издания и 10 – в сайта.

През периода 1997-2009 г. гл. ас. д-р Стефан Дечев има 21 участия с доклади на международни научни форуми в Унгария, Холандия, Хърватия, Испания, Англия, САЩ, Турция и България.

Бил е изследовател към Центъра за академични изследвания – София /2003-2005 г./ и гост-изследовател в академични центрове в Будапеща и Букурещ.

От 1997 до 2009 г. е получавал различни международни стипендии и награди.

Член е на международната асоциация за българистични изследвания и на Balkan Academic News.

Гл. ас. д-р Стефан Дечев има над 20 години преподавателска дейност в ЮЗУ „Н. Рилски” – Благоевград. Водил е общи курсове по Нова българска история, Нова балканска история, Съвременна политическа история на Балканите и Историография, и специализираните курсове „Мъжественост в българската политика /1878-1944/”, „Европа и българската идентичност в новата и най-новата българска история” и „История на българския политически живот”.

Бил е гост-преподавател в Амстердамския университет и гостуващ преподавател в Университета Комплутенсе – Мадрид.

Научно-изследователската и педагогическата дейност на гл. ас. д-р Стефан Дечев показва, че и той отговаря на всички законови изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент”.

Заключение

Тъй като и двамата кандидати отговарят на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент”, то при гласуването предлагам да се подредят в следния порядък:

1. гл. ас. д-р Стефан Иванов Дечев
2. гл. ас. д-р Милена Иванова Ангелова

Основанията ми за това подреждане са, че гл. ас. д-р Стефан Дечев има по-голяма научна продукция, повече участия в международни научни форуми и по-продължителна педагогическа дейност в ЮЗУ „Н. Рилски” – Благоевград.

София, 8.01.2012 г.

Член на журито:

/проф. д.и.н. Любомир Огнянов/